

POSITION PAPER 'WETSVOORSTEL DIFFERENTIATIE PABO'

Het LOBO is tegen een smalle bevoegdheid die wordt voorgesteld in het wetsvoorstel Differentiatie Pabo vanwege de volgende redenen:

- Inhoudelijk is het geen goede keuze
- De vraag bij het werkveld is onzeker
- De vraag onder studiekeizers is onzeker
- De cultuur binnen de scholen speelt mee
- Een nieuwe opleiding is een kostbare investering

Inhoudelijk is het geen goede keuze

Het basisonderwijs vraagt brede kennis van groep 1t/m 8. De huidige pabo biedt deze basis, wat essentieel is voor goede leskwaliteit. Specialiseren kan daarna altijd nog. Inhoudelijk waarderen de meeste huidige mannelijke studenten juist de brede basis.

De vraag bij het werkveld is onzeker

Organisaties zoals de PO-raad en de bonden steunen smalle bevoegdheden niet. Ze maken afgestudeerden minder flexibel en beperken hun inzetbaarheid. Een tweede bevoegdheid behalen is bovendien duurder dan de huidige pabo.

De vraag bij studiekeizers is onzeker

Recent onderzoek door Qompas laat zien dat studiekeizers, zowel vanuit mbo, havo als vwo de huidige brede pabo als ideale situatie zien. Een smalle bevoegdheid levert nagenoeg geen extra studiekeizers op en heeft per saldo een negatief effect. (Qompas, 2025)

De cultuur binnen de scholen speelt mee

Wij denken dat het probleem niet ligt in de bevoegdheden maar in de samenstelling van de teams. Meer rolmodellen in de begeleiding en meer ruggensteun tijdens de stage helpen om de mannen te behouden. Daarmee biedt die werkwijze een snellere en effectievere bijdrage aan meer diversiteit dan nieuwe opleidingen met smalle bevoegdheden.

Een nieuwe opleiding is een heel kostbare investering

Het opzetten van een nieuwe opleiding kost al snel €200.000 en ook het onderhouden ervan is kostbaar (o.a. accreditatiecyclus). Deze tijd en energie is alleen zinvol als er genoeg vraag naar is en de doelmatigheid is gegarandeerd. Dat is niet het geval en ook de NVAO is sceptisch.

Natuurlijk willen wij als pabo's ook een zo gelijk mogelijke verdeling van mannen en vrouwen en een diverse populatie in onze opleidingen. Wij doen momenteel het volgende:

1. Leeftijdsprofileringen

Studenten kunnen bij alle pabo's al vroeg kiezen voor specialisaties, vanaf het tweede of derde jaar. Stages in zowel de onderbouw als de midden-/bovenbouw geven studenten, waaronder veel mannen, een bredere ervaring dan ze aanvankelijk verwachtten. Bij minder dan de helft van de pabo's is een kleuterstage verplicht.

2. Alliantie Divers voor de Klas

Samen met Stichting Meestert!, de PO-Raad en de Vereniging Hogescholen hebben pabo's de Alliantie Divers voor de Klas opgericht. Het doel? Meer mensen uit diverse doelgroepen enthousiasmeren om voor het onderwijs te kiezen. Diversiteit in achtergrond, gender en opleiding binnen schoolteams versterkt de ontwikkeling van leerlingen én sluit beter aan bij hun behoeften. Zie ook www.diversvoordeklas.nl.

3. Bi-diplomerings, o.a. pabo-alo

De pabo's werken samen met de opleidingen voor leraar lichamelijke opvoeding (alo) om bidiplomeringstrajecten aan te bieden, beter bekend als de alo-pabo. Dit traject, nu landelijk beschikbaar bij alle zes alo's, trekt een diverse doelgroep aan, waaronder meer mannen. Het biedt studenten de mogelijkheid om les te geven in zowel het klaslokaal als de gymzaal.

4. Brede oriëntatie, o.a. Teachers College Zwolle

Er zijn verschillende routes, trajecten en pilots die inzetten op een brede oriëntatie binnen (of op de grens van) de huidige bevoegdheidsstructuur. Zo is er het Teachers College in Zwolle, dat een vernieuwende aanpak biedt voor lerarenopleidingen. Studenten maken kennis met verschillende onderwijsniveaus, zoals primair, voortgezet en mbo, en kiezen pas in het tweede jaar een profiel dat bij hen past, zoals de pabo of een combinatie met voortgezet onderwijs.

5. Onderzoek

Er zijn diverse onderzoeken die laten zien dat er andere oplossingen zijn. Zo laat het [onderzoek van Qompas uit 2025](#) zien dat studiekeuzers, m.n. mannen en vwo'ers, gevoelig zijn voor het startsalaris en dit te laag inschatten. Ook is het onbekend dat je als leerkracht veel loopbaan- en ontwikkelmogelijkheden hebt.

De Alliantie Divers voor de Klas [bracht in kaart](#) hoe pabo's meer mannelijke studenten kunnen werven en ondersteunen. Veel aanbevelingen zijn al doorgevoerd, maar zonder mannelijke rolmodellen op pabo's en stagescholen blijft diversiteit moeilijk te vergroten.

Een belangrijk deel van de oplossing ligt in het verbeteren van het imago van de pabo op middelbare scholen, zodat meer jongens zich gesteund voelen om deze keuze te maken.

Daarom werken we mee aan de [OCW-campagne Werken met de toekomst](#)